

ברבי, משפט

משפטו של הפושע הנאצי קלאוס ב' (Klaus Barbie) והערעור עליו, שנערך בליון שבצרפת ב-1987. ב' נולד ב-1913 בבאד גודסברג. ב-1932 הצטרף למפלגה הנאצית וב-1935 לס"ס ולס"ד. ב-1942 החל לעבוד בגסטפו, ובנובמבר אותה שנה, עם כיבוש דרום צרפת בידי הגרמנים, מונה לראש הגסטפו בליון. מעשי הזוועה שעשה ב' ב-21 חודשי שירותו בליון או שהיה אחראי להם במישרין הקנו לו את הכינוי 'התליין מליון'. בין המעשים הללו היו גם העינויים שענה ב' את מנהיג המחתרת הצרפתית (Résistance) ז'ן מולן.

אחרי המלחמה היה ב' סוכן של שירות הביון הנגדי האמריקני בגרמניה. ב-1951 היגר לבוליביה, התיישב בלה פס בירתה, ב-1957 התאזרח בה ונטל לו את השם קלאוס אלטמן. ב-1952 וב-1954 נשפט ב' בהיעדרו בצרפת, ובשתי הפעמים נמצא אשם בפשעים ספציפיים ונידון למיתה. ב-1971 גילתה אותו ציידת הנאצים ביאטה קלרספלד, ובשנים שאחר-כך דרשו שלטונות צרפת פעמים מספר משלטונות בוליביה להסגירו, ואולם, רק ב-1983 גירשה בוליביה את ב' והוא הובא לצרפת.

ב' הובא למשפט באשמת פשעים נגד האנושות, שעליהם לא חלה התיישנות. פריטי האישום הספציפיים היו אלה: אחריות לפשיטה ב-9 בפברואר 1943 על מרכז ה'אגוד הכללי של היהודים בצרפת' (איז'יף) בליון, שבמהלכה נתפסו 85 יהודים ואחר-כך שולחו לאושוויץ; אחריות לשילוחם של 44 ילדים יהודים שגילתה הגסטפו מתחבאים בכפר איזיה (Izieu), 70 קילומטרים ממזרח לליון, ואחריות למשלוח האחרון של יהודים מליון לאושוויץ ב-11 באוגוסט 1944. בסך-הכול נאשם ב' בשילוחם של 842 בני-אדם מליון, כמחציתם יהודים וכמחציתם חברי המחתרת הצרפתית.

משפט ב' עורר עניין רב בעולם וחילוקי-דעות בצרפת. היו צרפתים שחששו כי המשפט יעורר שאלות בדבר שיתוף-הפעולה של צרפתים עם הנאצים, במיוחד בקשר למאסרו של ז'ן מולן ולרציחתו. אחרים חששו שהמשפט יעורר גל של אנטישמיות, והיו שחששו שהמשפט יטשטש את ההבדלים שבין השואה ובין פשעיהם האחרים של הנאצים במלחמה. ניאו-נאצים ופעילים בהכחשת השואה ניסו לטעון בקשר למשפט, כי התנהגותו של ב' לא היתה שונה מהתנהגותם של רבים מכוחות בעלות-הברית בעל המלחמה ומהתנהגותן של כמה מדינות אחרי המלחמה.

ב-4 ביולי 1987 נמצא ב' אשם בפשעים נגד האנושות ונידון למאסר עולם, שהוא העונש המירבי בצרפת.